

Do niedawna przestrzeń morska była traktowana jako obfita i stłd nie b d ca aren konkurencji pomi dzy wykorzystuj cymi j podmiotami. Tradycyjni jej u ytkownicy: rybacy, egluga i obrona narodowa rzadko kiedy do wiadczeni konfliktów przestrzennych, gdy ich działania kolidowały ze sob tylko w nielicznych bardziej intensywnie eksploatowanych akwenach morskich. Przestrzeń morska nie miała kosztu alternatywnego. Konflikty cechował raczej charakter aprzestrzenny. Typowym przykładem były ograniczenia, jakie na rozwój turystyki nadmorskiej nakładała eutrofizacja, której ródłem była gospodarka na l dzie. Poprzez proces u y niania morza przyczyniało si ona do zakwitu toksycznych alg i bakterii. Dlatego przestrzeń morska do niedawna była przedmiotem zainteresowania oceanografów, ekologów, geografów czy politologów, ale nie ekonomistów. Ci ostatni zajmowali si gospodark , a nie przestrzeni morsk .

Ta sytuacja zmieniła si wraz z pojawieniem si nowych intensywnych form wykorzystania obszarów morskich na cele gospodarcze: tj. energetyki wiatrowej, marikultury, wydobywania minerałów spod dna morskiego (głównie w głowodorów), ale tak e w wyniku intensyfikacji eglugi i turystyki morskiej.

Na morzu, podobnie jak na l dzie zacz ły si pojawia trwałe i nieprzeno ne elementy zagospodarowania przestrzennego, wpływaj ce w sposób synergiczny i desynergiczny na inne formy u ytkowania przestrzeni morskiej. Koncepcja niebieskiego wzrostu UE przewiduje dalsze bardziej intensywnie wykorzystanie obszarów morskich na cele gospodarcze, czyli nowe konstrukcje i wi ksz skal konfliktów przestrzennych.

Pomimo tych daleko id cych zmian, mechanizmy kształtowania si zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich nie zostały jednak nigdy poddane rygorystycznej analizie naukowej.

Nie istnieje teoria lokalizacji obejmuj ca obszary morskie. Przestrzeń morska nie pojawia si we współczesnych modelach ekonomicznych wyja niaj cych lokalizacj aktywno ci gospodarczej.

Niniejszy projekt zmierza do zniwelowania tej luki. Celem projektu jest bowiem pogł bienie wiedzy w zakresie gospodarowania przestrzeni morsk (obszarami morskimi), w szczególno ci odno nie mechanizmów kształtowania jej zagospodarowania. Systematyczne badania w tym zakresie, z czasem powinny umo liwi stworzenie zr bów teorii lokalizacji w obszarach morskich.

O odmiennym kształtowaniu zagospodarowania obszarów morskich i l dowych w du ej mierze decyduje bezwzgl dne oddzielenie w tych pierwszych miejsca aktywno ci gospodarczej i zamieszkania człowieka. Stłd zupełnie inna wymowa o rodków centralnych i regionów funkcjonalnych na l dzie i morzu. W obszarach morskich pojawia si przestrzenna separacja popytu, poda y i mechanizmów decyzyjnych wyboru publicznego oddzielonych od miejsc, co do których podejmowana jest decyzja. Dlatego rozwój zagospodarowania przestrzennego na morzu nie mo e by analizowany w oderwaniu od tego, co dzieje si na l dzie. Do tego dochodzi wi ksz znaczenie prawa mi dzynarodowego dla kształtowania zagospodarowania przestrzennego na morzu ni na l dzie.

W analizach tego projektu zostanie wykorzystany dorobek ekonomii głównego nurtu (interakcje mi dzy dost pno ci i korzy ciami skali), ale równie typowe narz dzia ekonomii sfery publicznej (badanie opinii głównych interesariuszy) oraz geografii i oceanografii ekonomicznej (wycena warto ci poszczególnych nieprzeno nych elementów/ zasobów przestrzeni morskiej). Przeprowadzona zostanie tak e analiza rozwoju gospodarki na l dzie i jej wpływ na zapotrzebowanie na przestrzeń morsk .

Pomimo sporz dzenia i wdro enia ju wielu planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w ro nych krajach UE i poza Uni oraz licznych opracowa studialnych, teoria gospodarowania przestrzeni morsk jest w powijakach. Projekt wypełnia istotn luk w tym zakresie i stwarza punkt wyj cia dla otwarcie nowego kierunku bada ekonomii przestrzennej.

Badania te pozwol na bardziej racjonalne kształtowanie zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich, tj. na bardziej odpowiedzialne kształtowanie polityki zagospodarowania przestrzennego tych obszarów.

Efektom projektu w odniesieniu do polskiej przestrzeni morskiej b d :

- mapy ukazuj ce znaczenie i struktur gospodarki morskiej w gminach nadmorskich, powi zanie pozostałych gmin z gospodarką morsk ,
- mapy warto ci ekonomicznej polskich obszarów morskich,
- zidentyfikowane i zbadane mechanizmy kształtowania si zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich ze szczególnym uwzgl dnieniem polskich obszarów morskich,
- wnioski na temat kształtowania si zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich w przyszło ci.

Polski dorobek i przemyslenia w tym zakresie zostaną przedstawione na forum mi dzynarodowym i posłu y to do wszcz cia szerokiej debaty naukowej na temat mechanizmów kształtowania zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich w krajach UE. Wyniki tej debaty zostaną upublicznione w formie ksi kowej. Posłu jako wkład do stworzenia teorii lokalizacji w obszarach morskich.

Efektom projektu w skali mi dzynarodowej b dzie systematyczne porównanie mechanizmów kształtowania si zagospodarowania obszarów morskich w wybranych krajach i katalog uniwersalnych zasad i reguł rz dz cych tym procesem.